

Psikolojik Danışma Uygulamalarına Yönelik Bir Süpervizyon Modeli:

Mikro Beceri Süpervizyon Modeli¹

Betül MEYDAN²

Geliş Tarihi: 28.04.2014 Kabul Tarihi: 14.11.2014

Öz

Sistemli süpervizyon modellerinin geleneksel süpervizyon müdahalelerine göre daha etkili olduğu belirtilmektedir. Bununla birlikte, ilk uygulamalarını yapan psikolojik danışman adaylarına yönelik etkili bir süpervizyon modelinin psikolojik danışma becerilerine odaklanması, yapılandırılmış ve didaktik olması gerektiği vurgulanmaktadır. Ancak Türkiye’de Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık lisans programlarında Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması dersi kapsamında ilk uygulamalarını yapan psikolojik danışman adaylarına yönelik böylesi sistemli süpervizyon modellerinin kullanılıp kullanılmadığı bilinmemektedir. Bu bağlamda, lisans düzeyinde yürütülen PDR programlarındaki psikolojik danışman eğitimcilerinin sistemli ve anlaşılır bir süpervizyon modeline ihtiyaç duyduğu düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması dersinde ilk uygulamalarını yapan psikolojik danışman adaylarına yönelik süpervizyonda kullanılabilecek Mikro Beceri Süpervizyon Modeli’ni tanıtmaktır. Mikro Beceri Süpervizyon Modeli, psikolojik danışma becerilerinin incelenmesini, öğretilmesini ve değerlendirilmesini sağlayan yapılandırılmış bir süpervizyon modelidir. Mikro Beceri Süpervizyon Modeli’nin yapısal özellikleri genel olarak değerlendirildiğinde, Türkiye’de lisans düzeyindeki psikolojik danışman adayları için yararlı ve etkili bir model olacağı düşünülmektedir. Bu nedenle, bu çalışmada öncelikle, Mikro Beceri Süpervizyon Modeli’nin özellik ve aşamalarına ilişkin bilgiler verilmiştir. Ardından, ilgili ulusal ve uluslararası alanyazın ışığında, Mikro Beceri Süpervizyon Modeli’nin Türkiye’de Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması dersi kapsamında kullanımı tartışılmış ve modelin uygulanmasına yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Mikro beceri süpervizyon modeli, psikolojik danışma uygulaması, süpervizyon, psikolojik danışman adayı

1 Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde Prof. Dr. Süleyman DOĞAN danışmanlığında yürütülen doktora tezinden üretilmiştir.

² Dr. Ege Üniversitesi, betul.meydan@ege.edu.tr

A Supervision Model for Counseling Practicum: Microcounseling Supervision Model

Submitted by 28.04.2014 Accepted by 14.11.2014

Abstract

It is stated that systematic supervision models are more effective than traditional supervision interventions. Nevertheless, it is emphasized that an effective supervision model which used for supervising novice counselors should be focused on counseling skills and should be structured and didactic. However, it is not known whether it is used for novice counselors such supervision models or not in Individual Counseling Practice course in Guidance and Counseling undergraduate programs in Turkey. In this context, the purpose of this was to introduce Microcounseling Supervision Model which can be used for novice counselors in Individual Counseling Practice course in Turkey. Microcounseling Supervision Model is a structured supervision model that provides assistance with reviewing, teaching and evaluating counseling skills. When the structure of Microcounseling Supervision Model is generally evaluated, it is thought that Microcounseling Supervision Model is helpful and effective supervision model for novice counselors enrolled in undergraduate level in Turkey. Therefore, first of all, it was presented the characteristics and stages of Microcounseling Supervision Model in this study. Afterwards, the use of Microcounseling Supervision Model in Individual Counseling Practice course in Turkey were discussed in the lights of national and international literature and implications for application of the model were proposed.

Keywords: Microcounseling supervision model, practicum, supervision, counselor trainees

Giriş

Ruh sağlığı alanında çalışan uzmanların danışanlarına etkili psikolojik yardım sunabilmeleri için uzmanlık düzeyinde bilgi ve becerilere sahip olmaları gerekmektedir. Bu bilgi ve beceriler psikolojik danışman adaylarına öncelikle sınıf ortamında kazandırılmaya çalışılmaktadır. (Cormier ve Nurius, 2003; Gibson ve Mitchell, 2008; Kleiner, 2005; Whiston ve Coker, 2000). Daha sonra ise kazanılan bilgi ve becerilerin *psikolojik danışma uygulamaları* ve kurum deneyimi yoluyla pekiştirilmesi hedeflenmektedir (Blocher, 1983; Loganbill, Hardy ve Delworth, 1982; Mayfield, Kardash ve Kivlighan, 1999).

Uygulayıcı yetiştirilmenin temel amaç olduğu psikolojik danışman eğitiminde psikolojik danışma uygulamaları oldukça önemli bir yer tutmaktadır (Martin, Slemon, Hiebert, Hallberg ve Cummings, 1989; McNeill, Stoltenberg ve Pierce, 1985). Bununla birlikte, ruh sağlığı uzmanlarının uygulama deneyimi kazanmaları büyük öneme sahip olsa da (Gustavson, Cundick ve Lambert, 1981); söz konusu uygulamalara yönelik süpervizyon süreci de psikolojik danışman eğitiminin ayrılmaz bir parçasıdır (Bernard ve Goodyear, 2004).

Süpervizyon, Bernard ve Goodyear (2004, akt. Denizli, 2010) tarafından “*deneyimli bir meslek elemanından daha az deneyimli meslek elemanına/elemanlarına sunulan bir müdahaledir. Bu ilişki, değerlendirme içerir ve belirli bir zamana yayılmıştır. Aynı zamanda, deneyimsiz meslek elemanının/elemanlarının mesleki işlevselliğini geliştirme, danışanlarına sunduğu/sundukları profesyonel hizmetleri denetim altında tutma ve mesleğe yeni başlayacaklar için bir eleme süreci olma amaçlarına hizmet eder.*” (s. 8) şeklinde tanımlanmaktadır. İlgili alanyazındaki en kapsamlı tanımlardan (Watkins, 1997) biri olarak kabul edilen bu tanımdan hareketle, süpervizyonun, geleceğin psikolojik danışmanlarının yetiştirilmesindeki en önemli öğretim araçlarından biri olduğu söylenebilir.

Alanyazın incelendiğinde, psikolojik yardım mesleklerinde süpervizyonun verilmesinde rol oynayan birçok öğeden söz edildiği görülmektedir. Watkins (1997), söz konusu öğeleri süpervizörün öznel dünyası (assumptive world), süpervizyon modeli (theory/model), süpervizyon tarzı (style), süpervizör rolleri ve stratejileri (roles/strategies), süpervizyonun odağı (foci), süpervizyonun biçimi (format) ve süpervizörün kullandığı teknikler (techniques) olarak sıralamıştır. Süpervizyon kavramının anlaşılmasında bu öğelerin her biri önemli olmakla birlikte, süpervizyon sürecinin etkili olabilmesi için güçlü bir modele ya da kurama

dayanmasının son derece önemli olduğu söylenebilir. Örneğin, Hart (1982) süpervizyonun bir modele dayandırılmasının önemini; “*Bir kişi çok iyi bir süpervizör olabilir, fakat çalışmalarını bir modele dayandırmıyorsa o kişi süpervizyon süreci hakkında hiçbir şey bilmiyordur.*” diyerek belirtmiştir. Watkins (1997) ise süpervizörün benimsediği modelin; süpervizyon alan kişi ile süpervizör arasındaki ilişki, süpervizyon alan kişinin davranışlarının altındaki dinamikler, süpervizyon alan kişinin direnci, transferansı ve gelişimi konularında süpervizöre kapsamlı bir anlayış sağladığını ifade etmektedir. İlgili alanyazında psikolojik danışman adaylarının uygulamalarına ilişkin nasıl süpervizyon verildiği incelendiğinde, süpervizyon sürecinde herhangi bir süpervizyon modeline bağlı kalmaksızın süpervizyon verilebildiği görülmektedir (Bernard ve Goodyear, 2004; Watkins, 1997). Bununla birlikte, süpervizyon sürecinde sistemli süpervizyon modellerine dayalı olarak da süpervizyon verilmektedir (Bernard ve Goodyear, 2004; Watkins, 1997). Sistemli süpervizyon modellerine ilişkin alanyazın incelendiğinde, söz konusu modellerin farklı şekillerde sınıflandırıldığı görülmektedir (Bernard ve Goodyear, 2004; Haynes, Corey ve Moulton, 2003; Watkins, 1997). Örneğin, Watkins (1997) süpervizyon modellerini iki temel sınıflama ile ele almaktadır. Bunlar; psikolojik danışma kuramları temelli süpervizyon modelleri ve beceri eğitim programları temelli süpervizyon modelleridir. Haynes, Corey ve Moulton’ın (2003) süpervizyon modellerini; psikolojik danışma kuramları temelli süpervizyon modelleri, gelişimsel süpervizyon modelleri ve bütünlendirici süpervizyon modelleri şeklinde üç sınıfa ayırdığı görülmektedir. Bernard ve Goodyear (2004) ise süpervizyon modellerini psikolojik danışma kuramları temelli süpervizyon modelleri, gelişimsel süpervizyon modelleri ve sosyal rol modelleri şeklinde sınıflandırmaktadırlar. Psikolojik danışma kuramları temelli süpervizyon modelleri genel olarak incelendiğinde, dayanak olarak kabul edilen psikolojik danışma kuramının varsayımlarının, amaçlarının, psikolojik danışman ve danışan rollerinin, teknik ve müdahalelerinin süpervizyon sürecine uyarlanmaya çalışıldığı söylenebilir. Ancak bu modellerin süpervizyon sürecini tek bir psikolojik danışma kuramının bakış açısından gözetmesinin süpervizyon sürecini kısırlaştırdığı iddia edilmektedir (Bernard ve Goodyear, 2004). Gelişimsel süpervizyon modelleri, deneyimsiz bir psikolojik danışman adayının uzman bir psikolojik danışman olana kadarki gelişimini gelişimsel basamaklara ayırarak tanımlamaktadır (Haynes ve diğ., 2003). Bu modellere bilişsel gelişime odaklanan Blocher (1983) ve Stoltenberg’in (1981); psiko-sosyal bakış açısına odaklanan Loganbill ve diğ.’nin (1982) ve amprik çalışmalar sonucunda geliştirilen Skovholt ve Ronnestad’un Modeli (1992) örnek gösterilmektedir (Borders ve Brown, 2005). Söz konusu modellere ilişkin alanyazın

incelendiğinde, bu modellerin süpervizyon sürecindeki etkililiğine ilişkin araştırmalar yapıldığı görülmektedir (Krause ve Allen, 1988; Miars ve diğ., 1983; Reising ve Daniels, 1983). Bu araştırmaların sonuçları, gelişimsel süpervizyon modellerinin etkili yönleri olduğunu göstermekle birlikte bir takım eleştirileri de gündeme getirmiştir. Bu eleştirilerden biri, gelişimsel süpervizyon modellerinin ard arda gelen basamaklar içeriyor olmasıdır. Oysaki gerçek süpervizyon süreçlerinin ve psikolojik danışman adaylarının ihtiyaçlarının ard arda gelen basamaklardan değil, birbiriyle iç içe geçmiş bir yapıdan meydana geldiği söylenebilir. Bununla birlikte, gelişimsel süpervizyon modellerinde psikolojik danışman adayının ihtiyacı doğrultusunda süpervizörün hangi müdahaleleri ve becerileri kullanması gerektiğinin açıklanmamış olması da araştırmaların sonuçlarından çıkan eleştirilerden bir diğeridir. Sosyal rol modelleri, süpervizörlerin süpervizyon alan kişinin ihtiyacına göre öğretmen, konsültan ve psikolojik danışman rollerinden birini veya birkaçını üstlenmeleri gerektiğini öne süren modellerdir (Bernard ve Goodyear, 2004). Söz konusu modellere Ayırtıcı Modeli (The Discrimination Model, Bernard, 1979, akt. Bernard ve Goodyear, 2004), Hawkins ve Shohet'in Modeli (1989) ve Holloway'in Sistemler Modeli (1995) örnek gösterilebilir. Sosyal rol modellerine ilişkin yapılan araştırmalar incelendiğinde (Ellis ve Dell, 1986; Ellis, Dell ve Good, 1988; Goodyear, Abadie ve Efros, 1984), süpervizörlerin süpervizyon alan kişinin ihtiyacına göre uygun rolleri üstlenmelerinin ve rollerine uygun müdahaleler kullanmalarının yararlı olduğu görülmektedir. Ancak sosyal rol modelleri süpervizörün süreçte psikolojik danışman adayının gelişimsel ihtiyaçlarını yeterince dikkate almadığı gerekçesi ile eleştirilmektedir (Russell-Chapin ve Chapin, 2012). Süpervizyon modellerine yönelik yapılan bu değerlendirmelere ek olarak, alanyazında ilk uygulamalarını yapan psikolojik danışman adaylarının uygulamalarına yönelik süpervizyon sürecinde kullanılabilecek süpervizyon müdahalelerini inceleyen çeşitli araştırmalar olduğu görülmektedir. Bu araştırmalar incelendiğinde (Borders, Bernard ve Dye, 1991; Kleiner, 2005; McMahon ve Patton, 2000; Vallance, 2004), özellikle ilk psikolojik danışma uygulamalarını yapan psikolojik danışman adaylarının uygulamalarının etkili olabilmesi için *nitelikli bir süpervizyon sürecinin öneminin vurgulandığı* görülmektedir. Bu araştırmalara ek olarak, alanyazında ilk uygulamalarını yapan psikolojik danışman adaylarına yönelik süpervizyon sürecinde *süpervizyonun odağının ne olması ve nasıl süpervizyon verilmesi gerektiğine* doğrudan odaklanan çalışmalar da bulunmaktadır (Skovholt ve Ronnestad, 1992; Worthington, 2006; Worthington ve Roehlke, 1979; Yogev ve Pion, 1984). Örneğin, Worthington ve Roehlke (1979) araştırmalarında, uygulamaya ilk başladıklarında psikolojik

danışman adaylarına yapılandırılmış bir süpervizyon sürecinde psikolojik danışma yardımının nasıl olması gerektiğinin didaktik olarak öğretilmesi ve yeni becerilerin kullanımlarının cesatlendirilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Bu bağlamda, ilk uygulamalarını yapan psikolojik danışman adaylarına yönelik etkili bir süpervizyon modelinin psikolojik danışman adayının gelişimsel ihtiyaçlarını göz önünde bulundurması, süpervizörün süpervizyon sürecinde benimseyeceği rolleri ve kullanacağı müdahaleleri vurgulaması ve uygulanışının kolay ve anlaşılır olması gerektiği söylenebilir.

Türkiye’de psikolojik danışma uygulamalarına yönelik süpervizyon sürecine ilişkin yapılan çalışmalar (Aladağ ve Bektaş, 2007; 2009; Denizli, Aladağ, Bektaş, Cihangir-Çankaya, Özeke-Kocabaş, 2009; Kavas, 2006; Koç, 2013; Meydan, 2010; 2014; Özkan, Anjel ve Soysal, 2009) incelendiğinde, psikolojik danışma uygulamalarına yönelik süpervizyonun ne şekilde, kaç hafta ve saat verileceği ve hangi süpervizyon müdahale ve tekniklerinin kullanılacağı gibi standartların belli olmadığı görülmektedir. Bununla birlikte, Türkiye’de süpervizyon modellerinin etkililiğinin incelendiği araştırmaların ise yok denecek kadar az olduğu dikkati çekmektedir. Bu konuda Kişiler Arası Süreci Hatırlama Tekniği’ne (KASHT) dayalı süpervizyonun etkililiğinin incelendiği araştırmada Koç (2013), ilk uygulamalarını yapan psikolojik danışman adaylarının yapılandırılmış süpervizyon modellerine dayalı süpervizyona ihtiyaç duydukları sonucuna varmıştır. Bu bağlamda, MBSM’nin Türkiye’de Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık (RPD) lisans programlarında ilk psikolojik danışma uygulamalarını yapan psikolojik danışman adayları için etkili bir süpervizyon modeli olarak kullanılabileceğine inanılmaktadır. Çünkü alanyazında ilk uygulamalarını yapan psikolojik danışman adayları için yeni becerileri kullanmalarını cesaretlendirici, yapılandırılmış, didaktik ve yönlendirici süpervizyon model ve müdahalelerinin kullanılması önerilmektedir (Kelley, 1971; Koç, 2013; Skovholt ve Ronnestad, 1992; Yogev ve Pion, 1984; Worthington ve Roehlke, 1979; Worthington, 2006) Bu doğrultuda, Russell-Chapin ve Ivey (2004a) tarafından geliştirilen Mikro Beceri Süpervizyon Modeli’nin (MBSM) yapılandırılmış, didaktik ve psikolojik danışma becerilerine odaklanan yapısının bu önerilere uygun olduğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında, bu makalenin amacı, özellikle ilk psikolojik danışma uygulamalarını yapan psikolojik danışman adaylarına yönelik süpervizyonda kullanabilecek Mikro Beceri Süpervizyon Modeli’nin tanıtılmasıdır.

Mikro Beceri Süpervizyon Modeli’nin Kapsam ve Niteliği

Mikro Beceri Süpervizyon Modeli (Microcounseling Supervision Model) (MBSM) Daniels, Rigazio-DiGilio ve Ivey'nin (1997) görüşlerine dayanmaktadır. Model, Russell-Chapin ve Sherman'ın (2000) ve Russell-Chapin ve Ivey'nin (2004a; 2004b) çalışmaları sonucunda sistemli hale getirilmiştir. MBSM, süpervizyon sürecine ilişkin çeşitli kuramsal modellerde yer alan işlevsel yönleri bütünleştiren bir model olduğu düşünülebilir. MBSM, psikolojik danışma becerilerine yönelik süpervizyon verilmesini ve bunun için süpervizyonda psikolojik danışma oturumunun görüntü kayıtlarının daha yapılandırılmış bir biçimde incelenmesini, söz konusu incelemelerden sonra düzeltici ve destekleyici geribildirimler verilmesini önermektedir. Başka bir deyişle, modelin amacı, psikolojik danışma oturumunda psikolojik danışman adayının kullandığı psikolojik danışma becerilerinin etkililik düzeyinin değerlendirilmesi ve söz konusu becerilerin pekiştirilmesidir (Russell-Chapin ve Ivey, 2004a; Russell-Chapin ve Ivey, 2004b; Russell-Chapin ve Chapin, 2012). Bu doğrultuda, modelin, özellikle ilk psikolojik danışma oturumlarını yapan psikolojik danışman adaylarının psikolojik danışma becerilerine ilişkin ustalıklarını arttırdığı öne sürülmektedir (Russell-Chapin ve Chapin, 2012).

MBSM, üç aşamadan oluşmaktadır. Bu aşamalar; a) psikolojik danışma becerilerinin kullanım amaçlarının gözden geçirilmesi (reviewing skills with intention), b) psikolojik danışma becerilerinin etkililik düzeylerine göre sınıflandırılması (classifying skills with mastery), c) süpervizyon ihtiyaçlarının ele alınması (processing supervisory needs)'dır (Russell-Chapin ve Ivey, 2004a; Russell-Chapin ve Ivey, 2004b; Russell-Chapin ve Chapin, 2012). Söz konusu aşamalar incelendiğinde, MBSM'ye dayalı süpervizyonda her bir aşamanın yapılandırıldığı görülmektedir.

a) Psikolojik danışma becerilerinin kullanım amaçlarının gözden geçirilmesi: MBSM'de süpervizörün, her bir psikolojik danışma becerisinin tanımında belirtilen kullanım amacının psikolojik danışman adayınca doğru anlaşıldığından emin olması kritik öneme sahiptir. Modele göre psikolojik danışman adayı danışanın söyledikleri karşısında *doğru/uygun* psikolojik danışma becerisini aramaktadır. Psikolojik danışman adayının bu çabasına uygun olarak MBSM'nin ilk aşamasında psikolojik danışman adaylarının kullandıkları psikolojik danışma becerilerinin tanımlarını ve kullanım amaçlarını pekiştirmeleri amaçlanmaktadır. Bu nedenle, bu aşamada psikolojik danışman adayı ve süpervizör (ve varsa akranlar) Psikolojik Danışma Oturumu Değerlendirme Formu [PDODF] formatına uygun olarak önce oturumda adayın kullandığı psikolojik danışma becerilerini tanımlamakta ve ardından söz konusu

becerinin kullanım amacını tartışmaktadırlar (Russell-Chapin ve Ivey, 2004a; Russell-Chapin ve Ivey, 2004b; Russell-Chapin ve Chapin, 2012).

PDODF, Russell-Chapin ve Sherman (2000) tarafından Counseling Interview Rating Form adıyla geliştirilmiştir. MBSM'nin ana materyali olan PDODF (örnek maddeler için bkz. Ek-A), psikolojik danışman adaylarının görüntü kaydı olan psikolojik danışma oturumlarının etkili bir biçimde süpervizyonunun verilmesini amaçlayan bir formdur. PDODF'de yer alan psikolojik danışma becerileri Ivey ve Ivey (2003) tarafından tanımlanan beş aşamalı görüşme formatına göre hazırlanmıştır. Beş aşamalı görüşme formatında Oturumu Başlatma/İlişki Kurma (Opening), Keşfetme/Sorunu Tanımlama (Exploration), Eylem/Tutarsızlıkları Yüzleştirme (Action), Problem Çözme/Tanımlama (Problem-solving) ve Sonlandırma/Genelleme (Closing) aşamaları yer almaktadır. PDODF'de Oturumu Başlatma/İlişki Kurma aşamasında dört; Keşfetme/Sorunu Tanımlama aşamasında 18; Eylem/Tutarsızlıkları Yüzleştirme aşamasında altı; Problem Çözme/Tanımlama aşamasında yedi ve Sonlandırma/Genelleme aşamasında ise üç psikolojik danışma becerisi bulunmaktadır. Formda, psikolojik danışma becerilerinin yanı sıra Profesyonellik adı verilen ve psikolojik danışman adayının profesyonelliğine (etik kurallara uyması vb.) ilişkin iki madde bulunan bir kısım daha vardır. Sonuç olarak, PDODF'de 41 psikolojik danışma becerisi ve profesyonellikle ilişkili iki madde olmak üzere toplam 43 madde bulunmaktadır (Russell-Chapin ve Sherman, 2000). Form 1, 2 ve 3 değerleri ile doldurulmakta ve puanlanmaktadır. Buna göre bu değerler her bir psikolojik danışma becerisinin ne derece ustaca (mastery level) kullanıldığını göstermektedir. Ivey ve Ivey (2003), ustalık/etkililik (mastery) kavramını *gözlenen ve niyet edilen her bir psikolojik danışma becerisinin danışan üzerinde istenen etkiyi bırakması* olarak tanımlamıştır. Buna göre PDODF üzerinde eğer “1” işaretlenirse, bu gözlenen tepkinin danışan üzerinde hiç etki yaratmadığı ya da çok az bir etki yarattığı anlamına gelmektedir. Eğer “2” işaretlenirse, bu, psikolojik danışman adayının kullandığı psikolojik danışma becerisinin danışanda istenen etkiyi yarattığı anlamına gelmektedir. “3” ise psikolojik danışman adayının danışanına yeni bir bilgi ve/veya beceri kazandırması anlamına gelmektedir. Bununla birlikte, form üzerinde her psikolojik danışma oturumunda kullanılması gerekli görülen bazı psikolojik danışma becerileri belirlenmiştir. Bunlar, Oturumu Başlatma/İlişki Kurma aşamasında “selamlama” ve “psikolojik danışma sürecini başlatma” becerileridir. Keşfetme/Sorunu Tanımlama aşamasında ise “psikolojik danışmanın sözsüz davranışları (beden hareketleri ve duruşu) yoluyla danışanını anladığını göstermesi”, “asgari düzeyde teşvik etme”, “içerik yansıtma”, “oturumun hızını

ayarlar/oturumu yönlendirme”, “danışanın anlattıklarını oturum boyunca izleme (kaçırmama)”, “duygu yansıtma”, “anlamı yansıtma”, “özetleme”, “psikolojik danışman’ın danışanın tutum ve davranışlarına ilişkin gözlemlerini paylaşması”, “kapalı uçlu soru sorma”, “danışanın sorununu doğru anlayıp anlamadığını belirli aralıklarla kontrol etme”, “sessizlik”, “psikolojik danışma oturumu boyunca belli bir konuya odaklanma” ve “geribildirim” becerileridir. Problem Çözme/Tanımlama aşamasında ise “amaçları belirleme”, “sorunu belirleme/tanımlama” ve “seçenekleri ortaya çıkarma/gözden geçirme” becerileri ve son olarak Sonlandırma/Genelleme “mevcut oturumdaki konular ile önceki oturumlar, konular ve ev ödevleri arasında bağlantı kurma”, “içeriği/duyguları özetleme”, “danışanla daha önce tartışılan konulardan yola çıkarak hedef belirlenmesi” ve “danışanla paylaşılması ve oturumu değerlendirme”dir. Bu durumda, PDODF’den psikolojik danışman adayının alabileceği puan en az 52 olmakta ve bu puan kullanılan diğer psikolojik danışma becerileri ile artmaktadır. Formun tümünden alınan yüksek puan, psikolojik danışman adayının psikolojik danışma becerilerini etkili kullanma düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir.

PDODF’nin orijinal formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları kapsamında, formda yer alan her bir madde için hesaplanan kapsam geçerliği indeksleri maddelerin geçerli olduğunu göstermiştir. Meydan (2014) tarafından yapılan doktora tezi kapsamında ise PDODF’nin uyarlama çalışması yapılmıştır. Bu çalışma kapsamında öncelikle, formun RPD alanında uzman ve İngilizce’ye hâkim üç uzman tarafından çeviri ve tekrar çevirisi yapılmıştır. Daha sonra, ortaya çıkan Türkçe form, RPD alanında İngilizce’ye hâkim yedi uzman tarafından dil ve içerik uygunluğu açısından incelenmiştir. Alınan geribildirimler sonucunda forma son şekli verilmiştir.

b) Psikolojik danışma becerilerinin etkililik düzeylerine göre sınıflandırılması: MBSM’nin ikinci aşamasında psikolojik danışman adaylarının gerçek psikolojik danışma oturumları izlenmekte ve puanlanmaktadır. Süpervizör ve psikolojik danışman adayları (ve varsa akranlar) bir yandan görüntü kaydına alınan psikolojik danışma oturumunu izlemekte; diğer yandan psikolojik danışman adayının kullandığı psikolojik danışma becerilerini PDODF üzerinde işaretlemekte (frekanslarını belirlemekte) ve etkililik düzeyini puanlamaktadırlar. Ardından, psikolojik danışman adayları ve süpervizör (ve varsa akranlar) puanlamalarını, önemli gördükleri noktaları, farklı bakış açıları ve gözlenmeyen psikolojik danışma becerilerini tartışmakta ve süpervizör psikolojik danışman adayına geribildirim vermektedirler. Bu aşamada, psikolojik danışman adayları yeterli puana ulaşabilmesi için daha çok pratik yapmaya

cesaretlendirilmektedir (Russell-Chapin ve Ivey, 2004a; Russell-Chapin ve Ivey, 2004b; Russell-Chapin ve Chapin, 2012). MBSM'nin bu aşamasının uygulanışına ilişkin Russell-Chapin ve Sherman (2001) tarafından hazırlanan orijinal eğitim videoları bulunmaktadır. Söz konusu eğitim videoları aracılığıyla, bu aşamada PDODF üzerinde nasıl puanlama yapıldığı, süpervizör ile psikolojik danışman arasında kurulan süpervizyon ilişkisi ve süpervizörün geribildirim tarzı somut olarak incelenebilmektedir.

c) *Süpervizyon ihtiyaçlarının ele alınması*: MBSM'nin son aşaması, PDODF üzerinde yapılan nitel ve nicel değerlendirmeler ile oturumdaki önemli alanların özetlenmesi ve ele alınmasıdır. MBSM'de bu aşama, öyküsel aşama olarak da tanımlanmaktadır. Çünkü bu aşamaya kadar etkililik puanlamaları ile frekanslar tamamlanmıştır ve artık psikolojik danışman adayının güçlü ve geliştirmesi gereken yanları konuşulmakta, diğer oturumda odaklanması ve dikkat etmesi gereken konular ele alınmaktadır. Geri kalan zamanda, psikolojik danışman adayı varsa sorularını süpervizörüne sormaktadır. Bu noktada, psikolojik danışman adayının görüntü kaydını önceden izlemesi ve sormak istediği soruları hazırlamış olması önemlidir. Süpervizörün son sorusu ise “*Bugün süpervizyonda danışanınla daha etkili çalışabilmek için ne/neler öğrendin?*” olmaktadır (Russell-Chapin ve Ivey, 2004a; Russell-Chapin ve Ivey, 2004b; Russell-Chapin ve Chapin, 2012). Bu soru ile psikolojik danışman adayının süpervizyonda farkına vardığı ve/veya öğrendiği noktaları toparlaması amaçlanmaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, MBSM, herhangi bir psikolojik danışma kuramına bağlı kalmaksızın psikolojik danışman adaylarının yeterliklerin geliştirilmesi amacıyla oturumlarda kullandıkları psikolojik danışma becerilerinin gözden geçirilmesi, onlara yapıcı ve düzeltici geribildirim verilmesi, güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerinin değerlendirilmesini amaçlayan yapılandırılmış bir süpervizyon modeli olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tartışma

Bu araştırmada ilk psikolojik danışma uygulamalarını yapan psikolojik danışman adaylarının yaptıkları psikolojik danışma uygulamalarına yönelik süpervizyonda kullanılabilecek MBSM'nin tanıtılması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, MBSM'nin yapısal özellikleri incelendiğinde, süpervizyon odağının öncelikle psikolojik danışman adayının psikolojik danışma becerilerini tanıması ve pekiştirmesi, psikolojik danışma oturumunda kullanılan ve PDODF üzerinde etkililiği puanlanan psikolojik danışma becerilerinin kullanım amaçlarının öğrenilmesi olduğu söylenebilir. Ek olarak, psikolojik danışma oturumunda kullanılmayan

fakat kullanılması önerilen psikolojik danışma becerilerinin tartışılması, süpervizyon ihtiyaçlarının ve psikolojik danışman adayının güçlü ve geliştirmesi gereken yanlarının ele alınması da MBSM'ye dayalı yürütülen süpervizyon sürecinin önemli bir bölümünü oluşturduğu söylenebilir. MBSM'ye dayalı süpervizyon veren süpervizörler didaktik (öğretici) bir rol üstlenmektedirler. Ek olarak, MBSM geribildirim sürecinde PDODF ile geribildirimlerin kalıcı olmasını sağlamakta ve süpervizörlerin cesaretlendirici ve düzeltici geribildirimler vermelerini önermektedir (Russell-Chapin ve Ivey, 2004a; Russell-Chapin ve Ivey, 2004b; Russell-Chapin ve Chapin, 2012).

Yurtdışında ilk psikolojik danışma uygulamaları yapan psikolojik danışman adaylarına yönelik araştırmalar incelendiğinde, etkili süpervizör davranış ve rollerinin (Kelley, 1971; Skovholt ve Ronnestad, 1992; Worthington, 2006; Worthington ve Roehlke, 1979; Yogev ve Pion, 1984) incelendiği araştırmalara sık rastlanmaktadır. Bununla birlikte etkili süpervizyon müdahale ve tekniklerinin (Freeman ve McHenry, 1996; Wheeler ve Richards, 2007) araştırmalara konu olduğu görülmektedir. Örneğin, Yogev ve Pion (1984) araştırmalarında, psikolojik danışman adaylarının gelişimsel düzeylerine uygun olarak süpervizörlerin süpervizyon amaçları ve süpervizör rolleri belirleyip belirlemediklerini incelemişlerdir. Sonuçta, özellikle ilk uygulamalarını yapan psikolojik danışman adaylarının daha çok öğretim temelli süpervizyon almaya ihtiyaç duydukları belirtilmiştir. Benzer şekilde, Worthington (2006) yaptığı derleme çalışmasında ilk uygulamalarını yürüten psikolojik danışman adaylarının süpervizyon sürecinde süpervizörlerinden daha öğretici ve yönlendirici olmalarını beklediklerini göstermiştir. Freeman ve McHenry (1996) tarafından yapılan araştırmanın sonucunda ise süpervizyon sürecinde görüntü kaydına dayalı süpervizyon verilmesinin en etkili süpervizyon araçlarından biri olarak kabul edildiği bulunmuştur. Tüm bu araştırmaların sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde ise ilk psikolojik danışma uygulamalarını yapan psikolojik danışman adaylarının süpervizyon sürecinde, psikolojik danışma oturumlarındaki davranış ve becerilerine yönelik etkili ve etkisiz bulunan hususlara ilişkin geribildirim verilmesini, görüntü kaydına dayalı olarak bireysel ve/veya grup süpervizyonu almayı ve süpervizörlerinin öğretmen rolü üstlenmelerini tercih ettikleri sonucuna varılabilir.

Türkiye'deki RPD lisans programları incelendiğinde, psikolojik danışman adaylarının gerçek danışmanlarla ilk kez Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması dersinde karşı karşıya geldikleri; bu ders kapsamında psikolojik danışma deneyimi ve psikolojik danışman kimliği kazanmaya

başladıkları söylenebilir. Başka bir deyişle, bu ders kapsamında psikolojik danışman adayları psikolojik danışma becerilerini ilk kez gerçek psikolojik danışma ortamında kullanmaktadırlar. Bu bağlamda, bu ders kapsamında verilen süpervizyonun odağının ağırlıklı olarak psikolojik danışma becerileri olmasının söz konusu becerilerin pekiştirilmesine katkı sağlayacağına inanılmaktadır.

Bu bilgiler ışığında, Türkiye’de RPD lisans programları yoluyla uygulayıcı yetiştirilmeye çalışıldığı düşünüldüğünde, söz konusu uygulama dersi kapsamında psikolojik danışman adaylarının uygulamalarına yönelik verilecek süpervizyonun büyük bir önem taşıdığı düşünülmektedir. MBSM’nin yapısal özellikleri dikkate alındığında ise söz konusu modelin ilk psikolojik danışma uygulamalarını yapan psikolojik danışman adaylarına verilecek süpervizyonda etkili olacağına inanılmaktadır. Bu düşüncüyü destekleyecek şekilde, Koç (2013) yaptığı araştırmada ilk uygulamalarını yapan psikolojik danışman adaylarının daha yapılandırılmış süpervizyon modellerine dayalı süpervizyona ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir.

Sonuç olarak, Türkiye’de süpervizyon modellerinin etkililiğinin incelenmesine yönelik adımlar atılmış olsa da (Koç, 2013; Meydan, 2014) psikolojik danışma uygulamalarına ilişkin derslerde verilen süpervizyonda bir süpervizyon modeline dayalı süpervizyon verilip verilmediği henüz soru işaretidir. Bu bağlamda, ilk adım olarak sistemli süpervizyon modellerinin Türk kültürüne uyarlanmasına ilişkin ihtiyacın devam ettiği söylenebilir. Bununla birlikte, Türkiye’de kültüre özgü araştırmalara ihtiyaç olduğu ve Batı kültüründe geliştirilen psikolojik danışma kuram ve modellerinin Türk kültüründeki geçerliği konusundaki kanıtların sınırlı olduğu belirtilse de (Denizli, 2010; Doğan, 2000; Mocan-Aydın, 2000; Yaka, 2011) henüz psikolojik danışma uygulamalarına yönelik süpervizyon sürecinde Türk kültürüne özgü modellerin geliştirilmediği görülmektedir. Bu durumda, Türk psikolojik danışman adaylarının süpervizyon ihtiyaçlarının belirlenmesi amacıyla geniş ölçekli betimsel araştırmalar yapılması önerilebilir. Böylece bu çalışmaların Türk kültürüne özgü süpervizyon modellerinin geliştirilmesine yönelik önemli bir adım olacağına inanılmaktadır. Son olarak, MBSM’nin farklı araştırma desenleri ve çeşitli değişkenler kullanılarak etkililiğinin incelenmesinin hem Türkiye’deki süpervizyon alanyazınına hem de Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması dersinin işlenişine büyük katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

- Aladağ, M. ve Bektaş, D. Y. (2007). *Psikolojik danışman eğitiminde psikolojik danışma becerilerinin kazandırılması*. IX. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunuldu, Dokuz Eylül Üniversitesi, Çeşme, İzmir.
- Aladağ, M. ve Bektaş, D. Y. (2009). Examining individual-counseling practicum in a Turkish undergraduate counseling program. *Eğitim Araştırmaları-Eurasian Journal of Educational Research*, 37, 53-70.
- Bernard, J. M. ve Goodyear, R. K. (2004). *Fundamentals of clinical supervision* (3rd ed.). Boston: Pearson Education Inc.
- Blocher, D. H. (1983). Toward a cognitive developmental approach to counseling supervision. *The Counseling Psychologist*, 11(1), 27-34.
- Borders, L. D., Bernard, J. M. ve Dye, H. A. (1991). Curriculum guide for training counseling supervisors: Rationale, development, and implementation. *Counselor Education & Supervision*, 31(1), 58-80.
- Borders, L. D. ve Brown, L. L. (2005). *The new handbook of counseling supervision*. Routledge.
- Cormier, S. ve Nurius, P. S. (2003). *Interviewing and change strategies for helpers: Fundamental skills and cognitive behavioral interventions* (5th ed.). Pacific Grove, CA: Brooks/Cole.
- Daniels, T. G., Rigazio-DiGilio, S. A. ve Ivey, A. E. (1997). Microcounseling: A training and supervision paradigm for the helping professions. İçinde: C.E. Watkins, Jr. (Editör), *Handbook of psychotherapy supervision*. (s. 277-295). New York: Wiley.
- Denizli, S. (2010). *Danışanların algıladıkları terapötik çalışma uyumu ve oturum etkisi düzeylerinin bazı değişkenlere göre yordanması*. (Yayımlanmamış doktora tezi) Ege Üniversitesi, İzmir, Türkiye.
- Denizli, S., Aladağ M., Bektaş, D. Y., Cihangir-Çankaya, Z. ve Özeke-Kocabaş, E. (2009). *Psikolojik danışman eğitiminde bireyle psikolojik danışma uygulaması ve süpervizyonu: Ege Üniversitesi Örneği*. X. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunuldu, Çukurova Üniversitesi, Seyhan, Adana.
- Doğan, S. (2000). The historical development of counseling in Turkey. *International Journal for the Advancement of Counselling*, 22(1), 57-67.
- Ellis, M. V. ve Dell, D. M. (1986). Dimensionality of supervisor roles: Supervisors' perceptions of supervision. *Journal of Counseling Psychology*, 33(3), 282.
- Ellis, M. V., Dell, D. M. ve Good, G. E. (1988). Counselor trainees' perceptions of supervisor roles: Two studies testing the dimensionality of supervision. *Journal of Counseling Psychology*, 35(3), 315.
- Freeman, B. ve McHenry S. (1996). Clinical supervision of counselors-in-training: A nationwide survey of ideal delivery, goals, and theoretical influences. *Counselor Education and Supervision*, 36(2), 144-158.
- Gibson, R. L. ve Mitchell, M. H. (2008). *Introduction to counseling and guidance* (7th ed.). New Jersey: Upper Saddle River.
- Goodyear, R. K., Abadie, P. D. ve Efron, F. (1984). Supervisory theory into practice: Differential perception of supervision by Ekstein, Ellis, Polster, and Rogers. *Journal of Counseling Psychology*, 31(2), 228.
- Gustavson, J. L., Cundick, B. P. ve Lambert, M. J. (1981). Analysis of observers' responses to the Rogers, Perls, and Ellis films. *Perceptual and Motor Skills*, 53(3), 759-764.
- Hart, G. M. (1982). *The process of clinical supervision*. Baltimore, MD: University Park Press.

- Hawkins, P. ve Shohet, R. (1989) *Supervision in the helping professions*. Milton Keynes: Open University Press.
- Haynes, R., Corey, G. ve Moulton, P. (2003). *Clinical supervision in the helping professions: A practical guide*. Belmont, CA: Brooks/Cole, Thompson Learning.
- Holloway, E. L. (1995). *Clinical supervision: A systems approach*. Sage Publications.
- Ivey, A. E. ve Ivey, M. B. (2003). *Intentional interviewing and counseling: Facilitating client development in a multicultural society* (5th ed.). Pacific Grove: Brooks/Cole.
- Kavas, A. B. (2006). *Bireysel ve grupta psikolojik danışma uygulamalarına yönelik bir değerlendirme: Kazanılan beceriler, süreç ve öneriler*. I. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Uygulamaları Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunuldu, Mersin.
- Kelley, J. D. (1971). Reinforcement in microcounseling. *Journal of Counseling Psychology*, 18(3), 268-272.
- Kleiner, A. J. (2005). *Effects of counselor process change model and microskills training*. (Yayımlanmamış doktora tezi) Indiana University, Indiana, U.S.A.
- Koç, İ. (2013). *Kişiler arası süreci hatırlama tekniğine dayalı süpervizyonun psikolojik danışman adaylarının psikolojik danışma becerilerine, özyeterlik ve kaygı düzeylerine etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi) Ege Üniversitesi, İzmir, Türkiye.
- Krause, A. A. ve Allen, G. J. (1988). Perceptions of counselor supervision: An examination of Stoltenberg's model from the perspectives of supervisor and supervisee. *Journal of Counseling Psychology*, 35(1), 77.
- Loganbill, C., Hardy, E. ve Delworth, U. (1982). Supervision: A conceptual model. *The Counseling Psychologist*, 10(3), 3-42.
- Martin, J., Slemon, A. G., Hiebert, B., Hallberg, E. T. ve Cummings, A. L. (1989). Conceptualizations of novice and experienced counselors. *Journal of Counseling Psychology*, 36(4), 395-400.
- Mayfield, W. A., Kardash, C. M. ve Kivlighan, D. M. (1999). Differences in experienced and novice counselors' knowledge structures about clients: Implications for case conceptualization. *Journal of Counseling Psychology*, 46(4), 504-514.
- McMahon, M. ve Patton, W. (2000). Conversations on clinical supervision: Benefits perceived by school counselors. *British Journal of Guidance and Counseling*, 28, 339-351.
- McNeill, B. W., Stoltenberg, C. D. ve Pierce, R. A. (1985). Supervisees' perceptions of their development: A test of Counselor Complexity Model. *Journal of Counseling Psychology*, 32(4), 630-633.
- Meydan, B. (2014). *Bireyle psikolojik danışma uygulamasında Mikro Beceri Süpervizyon Modeli'nin etkililiğinin incelenmesi: Ege Üniversitesi örneği*. (Yayımlanmamış doktora tezi), Ege Üniversitesi, İzmir, Türkiye.
- Meydan, B. (2010). *Psikolojik danışman adaylarının içerik yansıtma ve duygu yansıtma becerilerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ege Üniversitesi, İzmir, Türkiye.
- Miars, R. D., Tracey, T. J., Ray, P. B., Cornfeld, J. L., O'Farrell, M. ve Gelso, C. J. (1983). Variation in supervision process across trainee experience levels. *Journal of Counseling Psychology*, 30(3), 403.
- Mocan-Aydın, G. (2000). Western Models of Counseling and Psychotherapy within Turkey Crossing Cultural Boundaries. *The Counseling Psychologist*, 28(2), 281-298.
- Özkan, R., Anjel, M. ve Soysal, A. (2009). *Türkiye'de rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanında gözetim/süpervizyon "Bir durum saptaması"*. X. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi, Çukurova Üniversitesi, Seyhan, Adana.

- Reising, G. N. ve Daniels, M. H. (1983). A study of Hogan's model of counselor development and supervision. *Journal of Counseling Psychology*, 30(2), 235.
- Russell-Chapin, L. A. ve Chapin, T. J. (2012). *Clinical supervision: Theory and practice*. Belmont, CA: Thomson Brooks/Cole.
- Russell-Chapin, L. A. ve Ivey, A. E. (2004a). *Your supervised practicum and internship: Field resources for turning theory into action*. Belmont, CA: Thomson Brooks/Cole.
- Russell-Chapin, L. A. ve Ivey, A. E. (2004b). Microcounseling supervision model: An innovative integrated supervision model. *Canadian Journal of Counselling*, 38(3), 165-176.
- Russell-Chapin, L. A. ve Sherman, N. E. (2001). Microcounseling supervision: An interactive approach to teaching microcounseling skills [CD-ROM]. Framingham, MA: Microtraining Associates.
- Russell-Chapin, L. A. ve Sherman, N. E. (2000). The counselling interview rating form: A teaching and evaluation tool for counsellor education. *British Journal of Guidance & Counselling*, 28(1), 115-124.
- Skovholt, T. M. ve Ronnestad, M. H. (1992). Themes in therapist and counselor development. *Journal of Counseling & Development*, 70(4), 505-515.
- Stoltenberg, C. (1981). Approaching supervision from a developmental perspective: The counselor complexity model. *Journal of Counseling Psychology*, 28(1), 59-65.
- Vallance, K. (2004). Exploring counsellor perceptions of the impact of counseling supervision on clients. *British Journal of Guidance and Counseling*, 32(4), 559-574.
- Watkins, Jr., C. E. (1997), *Handbook of psychotherapy supervision*. New York: John Wiley & Sons.
- Wheeler, S. ve Richards, K. (2007). The impact of clinical supervision on counsellors and therapists, their practice and their clients: A systematic review of the literature. *Counseling and Psychotherapy Research*, 7(1), 54-65.
- Whiston, S. C. ve Coker, J. K. (2000). Reconstructing clinical training: Implications from research. *Counselor Education & Supervision*, 39(4), 228-253.
- Worthington, E. L. (2006). Changes in supervision as counselors and supervisors gain experience: A review. *Training and Education in Professional Psychology*, 18(3), 133-160.
- Worthington, E. L. ve Roehlke, H. J. (1979). Effective supervision as perceived by beginning counselors-in-training. *Journal of Counseling Psychology*, 26(1), 64-73.
- Yaka, B. (2011). *Mikro Beceri Eğitimi Programı'nın psikolojik danışman adaylarının psikolojik danışma becerilerine etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi) Ege Üniversitesi, İzmir, Türkiye.
- Yogev, S. ve Pion, G. M. (1984). Do supervisors modify psychotherapy supervision according to supervisees' levels of experience? *Psychotherapy*, 21(2), 206-208.

Ek-A

PSİKOLOJİK DANIŞMA OTURUMU DEĞERLENDİRME FORMU

(Örnek Maddeler*)

Psikolojik Danışma Oturumu Değerlendirme Formu			
Psikolojik Danışman Adayı:		Tarih:	
Gözlemci:		Kayıt No:	
Gözlemci:		( ) Görüntü Kaydı	( ) Ses Kaydı
Süpervizör:		Oturum No:	

Aşağıda belirtilen her psikolojik danışma becerisi psikolojik danışman adayı tarafından kullanıldığında frekans bölümüne “/” işareti koyunuz. Daha sonra, derecelendirmeyi kullanarak uygun yeterlilik puanını veriniz. Her bir becerinin etkin yeterlilik puanı 2'dir. Sonunda “X” işareti bulunan psikolojik danışma becerileri her psikolojik danışma oturumunda psikolojik danışman adayı tarafından kullanılması gereken psikolojik danışma becerileridir. Gözlem ve yorumlarınız ile psikolojik danışman adayının güçlü ve geliştirmesi gereken yönlerini boş kısma yazınız. Psikolojik danışma becerilerine ilişkin geribildirim verirken psikolojik danışman adayının ilgili oturumda kullandığı ifadelerden yararlanınız.

Ivey'nin Yeterlilik Derecelendirmesi

- 3 Psikolojik danışman'ın danışana bilgi ve beceri kazandırması (öğretme yeterliliği)
- 2 Psikolojik danışma becerisini, danışanda belirli bir etki yaratacak biçimde kullanma (etkin yeterlilik)
- 1 Psikolojik danışma becerisini kullanma ve/veya tanımlama (temel yeterlik)

Bir kayıttan A almak için, 52-58 puana ulaşılmalıdır.

Bir kayıttan B almak için, 46-51 puana ulaşılmalıdır.

Bir kayıttan C almak için, 41-45 puana ulaşılmalıdır.

* Burada, Psikolojik Danışma Oturumu Değerlendirme Formu'ndaki bazı örnek maddelere yer verilmiştir. Formun tamamına ulaşmak için yazar ile iletişime geçebilirsiniz.

Psikolojik Danışma Oturumu Değerlendirme Formu (devamı)			
PSİKOLOJİK DANIŞMA BECERİSİ	FREKANS	YORUMLAR	BECERİ YETERLİLİK PUANI
A. OTURUMU BAŞLATMA/İLİŞKİ KURMA			
1. Selamlama	X		
2. Danışanın ve psikolojik danışman'ın psikolojik danışma sürecindeki rollerinin tanımlanması			
B. KEŞFETME AŞAMASI/SORUNU TANIMLAMA			
1. Empati/İlişki kurma			
2. Saygı			
C. PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ/TANIMLAMA BECERİLERİ			
1. Amaç belirleme	X		
2. Sorunu belirleme/Tanımlama	X		
D. EYLEM AŞAMASI/TUTARSIZLIKLARI YÜZLEŞTİRME			
1. Anındalık			
E. OTURUMU SONLANDIRMA/GENELLEME			
1. İçeriği/Duyguları özetleme	X		
2. Danışanla daha önce tartışılan konulardan yola çıkarak hedef belirlenmesi ve danışanla paylaşılması	X		
F. PROFESYONELLİK			
1. Danışanın gelişimsel düzeyine uygun psikolojik danışma müdahalelerini belirleme			
2. Mesleki etik kurallara uyma ve uygun etik karar verme			
G. Güçlü Yönleri			
Psikolojik Danışma Oturumu Değerlendirme Formu (devamı)			
H. Geliştirmesi Gereken Yönleri			
			Toplam